

**ПРИРОДНО-КЛІМАТИЧНІ УМОВИ ВЕДЕННЯ ЛІСОВОГО
ГОСПОДАРСТВА У ДП «ХМІЛЬНИЦЬКЕ ЛГ»**

Баліцький В. В., магістрант,*

Qarpofor@ukr.net

Державне підприємство «Хмільницьке лісове господарство» Вінницького обласного управління лісового та мисливського господарства розміщене в північно-західній частині Вінницької області України на території 4-х адміністративних районів: Козятинського, Хмільницького, Калинівського і Літинського.

Загальна лісова площа підприємства складає 21,8 тис.га. Ліси I-III категорій – 7328 га. В тому числі:

1. Ліси, що виконують переважно природоохоронні функції – 547 га;
2. Ліси, що виконують переважно захисні функції: - 2247 га. В тому числі:
 - захисні смуги лісів вздовж залізниць, доріг державного значення – 1735

га;

- байрачні та інші ліси, які мають важливе значення для захисту природного середовища – 512 га.

3. Ліси, що виконують переважно санітарно-гігієнічні та оздоровчі функції – 4308 га. Із них:

- ліси зелених зон навколо населених пунктів і промислових підприємств – 1719 га;

- із них лісопаркові частини лісів зелених зон – 1056 га;

- ліси зелених зон округів санітарної охорони лікувально-оздоровчих територій – 2589 га; в тому числі ліси третьої зони округів санітарної охорони лікувально-оздоровчих територій – 2030 га;

- ліси спеціального цільового призначення – 226 га.

4. Пам'ятники природи, заповідні лісові урочища – 115 га.

Ліси 4-ї категорії – 13285 га, в тому числі покриті лісом – 12302 га.

Найбільш поширені на території лісгоспу сірі лісові опідзолені ґрунти (від сірих до світло сірих), які утворилися на лісах і лесових суглинках, які підстелені глиною більшої чи меншої глибини і вологості. Мілкі ґрунти, де лес

знаходиться на глибині 90 см, мають невеликі площі, поблизу від берегів ріки Південного Бугу, де вони закінчуються виходом на поверхню ґрунту. Глибина залягання ґрунтових вод коливається від 1,5 до 25 м.

Ґрунти більшості лісових масивів Літинського лісництва, в основному, сірі лісові суглинки з товщиною гумусового горизонту 20-25 см, підстелені суглиноком і глиною темно-бурого забарвлення. В урочищах «Сосни» і «Луганщина» ґрунти в основному сірі лісові середньо-підзолисті супіщані свіжі з супіщаним і піщаним підґрунтям.

Ерозійних процесів в межах лісгоспу не спостерігається. Схили балки і ярів заросли деревною та чагарниковою рослинністю. По межах лісгоспу на землях колгоспів і радгоспів є діючі яри. Хвилясто-горбистий рельєф місцевості, заливні атмосферні опади, які періодично повторюються, а також танення снігу весною, дуже збільшують поверхневий стік. В результаті цього на окремих ділянках, особливо в місцях крутих схилів і балок, може проходити змив і розмив ґрунту площинна і глибинна ерозія, яка приносить значну шкоду сільському господарству. На таких ділянках силами лісгоспу проводяться агролісомеліоративні заходи.

Клімат району розміщення лісгоспу помірно-континентальний з достатньою кількістю опадів, яких цілком вистачає для вегетації лісової рослинності.

З кліматичних факторів, які негативно впливають на ріст і розвиток деревної рослинності, можна відмітити наступні: нестійке (перемінне) зволоження ґрунту, спостерігаються періодичні посухи та суховії, ливневі осаді, які повторюються через 5-10 років, ранні осінні і пізні весняні приморозки, а також безсніжні зимові періоди при наявності морозів.

В цілому клімат району розміщення лісгоспу є сприятливим для росту основних лісоутворюючих порід. Це підтверджується наявністю насаджень відносно високих бонітетів: дуба звичайного і ясена звичайного ІА-ІІ, сосни звичайної і ялини європейської ІБ і І, вільхи чорної і берези повислої ІА- ІІ бонітету. Добре ростуть і введені в культури такі види, як модрина європейська, дуб червоний та інші деревні породи.

Ліси належать до типу мішаних та широколистяних лісів. Переважаючими трофотопами тут є сугруди і груди.

Найбільш поширеними типами лісу на території держлісгоспу є: волога грабова діброва (D3-гД) - 38%; свіжа грабова діброва (D2-гД) - 32%; свіжий грабово-дубово-сосновий сугруд (C2-гДС) -14%; свіжа грабова судіброва (C2-гД) - 16%.

За лісорослинним районуванням територія розташування лісгоспу відноситься до зони широколистяних змішаних лісів південної частини лісостепу. Клімат помірно-континентальний, сприятливий для вирощування дуба звичайного, ясеня звичайного, клена гостролистого, граба звичайного, липи дрібнолистої, ялини європейської.

Найбільше поширення на території лісгоспу мають сірі лісові опідзолені ґрунти. Лісистість у зоні діяльності лісгоспу по районах:

Хмільницький — 7 %; Літинський — 15,9 %; Калинівський — 10,6 %; Козятинський 2,8 %.

Середній приріст на 1 га лісових земель складає 3,7 м³. Середній розмір користування на 1 га — 1,4 м³. Середній вік насаджень - 58 років. Твердолистяні породи складають 90,3 % від покритої лісом площі.

Розподіл покритої лісом площі за основними переважаючими породами: дуб — 81 %; ясен — 5,2 %; сосна — 3 %; граб — 3,8 %; ялина — 1,5 %; інші — 0,03 %.

**Науковий керівник: к.с-г.н., доцент Турко В.М.*